

Tilburg University

Review of the book En toch beweegt Hij

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
1998

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (1998). Review of the book En toch beweegt Hij: Over de godsleer in de Nederlandse belijdenisgeschriften, J. van Eck, 1997, 905194165X. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 52(3), 255-256.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

J. van Eck, *En toch beweegt Hij: Over de godsleer in de Nederlandse belijdenisgeschriften*, Franeker, Van Wijnen, 1997; 123 pp., f24,50, ISBN 905194165X.

Galilei zou, toen hij door de kerkelijke overheden gedwongen was om zijn opvatting dat de aarde rond de zon beweegt, op te geven ten gunste van de opvatting dat de aarde het stilstaand middelpunt van het heelal is, bij het verlaten van de zaal hebben gefluisterd: 'En toch beweegt zij ...' (nl. de aarde – MS). Het is op dit verhaal dat J. van Eck zinspeelt in de titel en de inleiding van het hier aan te kondigen boek, waarin hij – contra het in orthodox-protestante kring nog geaccepteerde leerstuk van de *impassibilitas Dei* – betoogt dat God beweegt. Hij gaat daarbij bewust verder dan de belijdenisgeschriften die hij bespreekt, omdat hij vindt dat hij dat overeenkomstig de Schrift kan en moet doen (8). Aan de hand van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NG), de Heidelbergse Catechismus (HC) en de Dordtse Leerregels (DL) bespreekt hij Gods bewogenheid, Gods berouw, Gods toorn en ontferming, en onze eigen omgang met God. In een fascinerende analyse van de eerste editie van de NG laat Van Eck zien, hoe deze, veel meer dan Calvijn en dan de Franse Geloofsbelijdenis van 1559 die als voorbeeld voor de NG heeft gediend, ruimte laat aan de bewogenheid van God. In latere edities werd deze ruimte weg-geretoucheerd. Vervolgens toont Van Eck, hoe in de HC Gods wil geen onpersoonlijke blinde macht is, maar de wil van een Persoon die emotioneel reageert op wat mensen doen en laten. En tenslotte leest hij de DL zo, dat Gods verwerping en verkiezing niet causaal in de mens bewerkt worden, maar tot stand komen in een persoonlijke relatie waarin God het menselijk antwoord respecteert. Hoewel ik denk dat Van Eck 'de eigen ruimte die aan de mens als zelf denkend en willend wezen wordt gelaten' (100) terecht benadrukt, kan ik toch niet onder de indruk uitkomen dat hij hier de predestinatieleer van Dordt afzwakt. Dit boekje slaat een brug tussen de Nederlandse belijdenisgeschriften en enkele hedendaagse theologische inzichten; vooral de analyse van de NG is vernieuwend en overtuigend.

Marcel Sarot